

STORTINGET
Næringskomiteen

Deres ref: MNGW79

Deres dato:

Vår ref.: KG

Vår dato: 10.10.2019

Høringsnotat til Prop. 1 S (2019-2020) Statsbudsjettet 2020, kapittel 12.

Norsk Sentrumsutviklings målsetting er å bidra til at norske byer og tettsteder skal ha et økonomisk bærekraftig sentrum, og at sentrum skal være en funksjonell arena for handel og tjenesteyting, kultur og opplevelse, og med en tjenlig infrastruktur. Norsk Sentrumsutviklings arbeid er basert på fakta og kunnskap og med krav om miljøtilpasning, estetikk, trivsel og sikkerhet. Visjonen er at sentrum skal være byens / tettstedets hovedarena for handel, offentlig- og privat tjenesteyting, kultur og opplevelser. NSU bistår sine medlemmer med faglig veiledning gjennom sin administrasjon og tillitsvalgte / egne kompetansekurs og ved nettverkskontakt med andre medlemsorganisasjoner.

Måten vi handler varer og tjenester på er i konstant endring - det har den alltid vært og det vil den alltid være. Nå opplever vi at endringene kommer raskere og at omstilling og tilpasning oftere krever større ressurser. Nasjonale og internasjonale trender og tendenser legger tydelige føringer for hvordan vi bruker pengene våre – både fysisk og digitalt.

I 2017 handlet vi nordmenn varer og tjenester fra utenlandske internetselskaper for over 40 mrd. 22 mrd av disse omhandler varer, der 18 mrd var under 350-kroners regelen. Fra 2012 til 2017 økte det norske kleskonsumet med 3,9%, mens veksten i norske klesbutikker kun var på 1,1%. Det viser at veksten tilfaller andre kanaler enn de fysiske og digitale klesbutikkene i Norge. I den samme perioden økte nordmenns tekstilhandel på utenlandske nettsider med 32%. I 2018 handlet vi klær for 30.973 mrd kroner i Norge, dette var en nedgang på ca 3% fra 2017. 3,2 av disse milliardene havnet hos utenlandske aktører. Veksten i netthandel har riktignok flatet noe ut den siste tiden og handelen i enkelte segmenter i det fysiske markedet har en liten vekst. Forslaget om tollfritak for tekstilvarer under kr 3.000 vil imidlertid gjøre det enda enklere for utenlandske nettaktører å kapre markedsandeler i Norge og være en katalysator for ytterligere vekst i handelen på utenlandske nettsider.

Forslaget baserer seg på at disse aktørene registrerer seg i en registrerings- og rapporteringsordning for betaling av merverdiavgift. Varen blir billigere å importere privat, merverdiavgiften går rett til skatteetaten, men verdiskapningen skjer likevel i utlandet.

Fra et forbrukerperspektiv ser vi at dette er gunstig, men når det gjelder nasjonal og lokal varehandel og sentrumsutvikling mener vi at dette ikke er riktig vei å gå.

13,3% av sysselsettingen og 10% av verdiskapningen i Norge er knyttet til varehandel. Tekstil utgjør en stor del av dette. Dette kan endre seg raskt når det blir mer utfordrende for store og små fysiske og digitale aktører i Norge å eksistere i et allerede hardt presset marked.

Norsk Sentrumsutvikling mener at forslaget til ny tollfrigrense legger forholdene enda bedre til rette for at utenlandske aktører skal kunne ta en større del av dette markedet og at det vil skape unødvendig uro og usikkerhet for en allerede presset bransje.

Forslaget skaper en skjevhet og er direkte konkurransefremmende for utenlandske aktører. Sentrum er mer enn butikker, men det er svært lite uten. Derfor mener vi at det er viktig å verne om verdiskapningen disse butikkene står for og at forholdene legges best mulig til rette. Det vil ikke være tilfelle fra 1. april 2020.

Totalt sett ser vi på dette som et steg tilbake når det gjelder utviklingen av byene og tettstedene til gode og solide handelsarenaer. Varehandelen – og da spesielt klesmarkedet – er allerede under hardt press, dette lovforslaget gjør at det fort kan bli enda mer utfordrende.

Forslaget er også i sterk strid med regjeringens «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, 4.4 Levende sentrumsområder» som fremhever handel som meget viktig for byenes og tettstedenes attraktivitet og konkurransekraft, samt for å nå FN's bærekraftsmål.

I disse perspektivene ønsker Norsk Sentrumsutvikling å sette spørsmålstegn med om det er rett at inndragningen av antatte 500 mill i merverdiavgift er viktigere enn å bevare lokale arbeidsplasser og lokal verdiskapning? Burde ikke fokuset ligge på å styrke forholdene for nasjonale aktører – både fysiske og digitale?

Med hilsen
NORSK
SENTRUMSUTVIKLING

Kristin Gustavsen /s/
Administrerende direktør

Asgeir Bøe Sand /s/
Prosjektleder Retail